

Titulació	Tipus	Curs
4318300 Estudis Teatral	OB	0

Professor/a de contacte

Nom: Davide Carnevali

Correu electrònic: davide.carnevali@uab.cat

Equip docent

Davide Carnevali

Mercè Saumell Vergés

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

ET

Objectius

L'objectiu d'aquest mòdul és estudiar, analitzar i reconèixer les tendències de la dramatúrgia contemporània en el seu sentit més extens, posant-les en relació amb les diferents estètiques,

els contextos de producció artística i la història de la dramatúrgia.

Resultats d'aprenentatge

1. CA03 (Competència) Integrar a l'estudi la rellevància del paper de la dona dins de la creació escènica contemporània.
2. CA09 (Competència) Elaborar treballs escrits que reivindicin el corpus de textos dramàtics i les escenificacions contemporànies com a patrimoni històric i actual.
3. KA07 (Coneixement) Indicar i descriure les transformacions que han tingut lloc en les arts escèniques els darrers temps tant pel que fa al text dramàtic com a la performance.

4. KA08 (Coneixement) Informar sobre les diferents aproximacions d'estudi de la dramaturgia contemporània a partir de casos concrets.
5. KA09 (Coneixement) Reconèixer les diferents tendències en els processos creatius de l'escena actual.
6. SA07 (Habilitat) Utilitzar adequadament, mitjançant l'experimentació, les metodologies d'estudi pertinents en arts escèniques.
7. SA08 (Habilitat) Distingir i contextualitzar els fons documentals i bibliogràfics idonis sobre les arts escèniques contemporànies.
8. SA09 (Habilitat) Construir un discurs científic respecte a l'àmbit d'estudi de les arts escèniques.

Continguts

En aquest mòdul s'estudiaran les nombroses transformacions que, a nivell nacional i internacional, han viscut les arts escèniques durant les últimes dècades del segle XX i en l'actual segle XXI, tant si parlem de l'escriptura del text dramàtic com de la posada en escena performativa. De la manera com el text dramàtic canvia el seu paper amb la nova proposta del teatre èpic i les seves derivacions a la dramaturgia post-èpica dels últims 30 anys; fins a la de-composició de l'estructura de la faula i la concepció del text com a material d'ús, en la perspectiva post-dramàtica. De la manera com la irrupció de les tecnologies, especialment les digitals, ha propiciat una revisió dels processos creatius, tant en l'escriptura del text dramàtic com en la posada en escena performativa (escena intermedial, immersiva...). També analitzarem la hibridació entre gèneres (teatre, dansa, òpera, circ, site-specific, etc.) i l'enorme ascendent del món audiovisual en el drama contemporani i en l'escenificació. Finalment, es destacarà la importància de la dona en la creació escènica contemporània així com el paper cada vegada més participatiu dels espectadors.

1- Noves alternatives d'espai escènic i de relació amb el públic. Importància del cos. Teatre radical: propostes de gènere i racials.

2- L'espai públic i l'eclosió del teatre de carrer a Europa i Amèrica. Les companyies com a referent del nou teatre. Importància dels circuits internacionals de Festivals i consolidació dels off i off-off.

3- L'òpera i els gèneres musicals com a laboratori escènic. Hibridació entre gèneres espectaculars: teatre, dansa, circ, site-specific...

4- L'impacte de la tecnologia digital en l'escena contemporània. De la robòtica al teatre immersiu.

5- La reivindicació de l'artesanía teatral i del fet comunitari. El teatre fora del teatre. Importància dels arxius i de la recerca-creació (Practice as Research).

6- Teatre i història. Desenvolupament i tendències del text dramàtic i de la dramaturgia vinculada al concepte de coherència orgànica. Escripció i sistemes de producció.

7- Drama èpic i post-èpic. L'herència de Brecht en el teatre alemany i europeu. Tendències rapsòdiques i narratives. Interpel·lació a l'espectador/a.

8- Textualitat i de-construcció del text dramàtic. Crítica al concepte de història i pèrdua de la estructura dramàtica clàssica. La dramaturgia post-dramàtica.

9- El text material. Revisió del paper de la textualitat i expansió del concepte d'escripció pel teatre. Dramaturgia i *Dramaturgie*, autor/a i *Dramaturg*.

10- Estètica del performatiu. Teatre post-spectacular. Nous realismes. Dramaturgia de l'espai. Estètica i ètica de la representació.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes expositives i debats	37,5	1,5	
Lectura, estudi i escriptura de treballs	87,5	3,5	
Tipus: Supervisades			
Tutories i preparació de treballs	25	1	

A. Treball presencial

Les classes normalment són tripartides de manera que es pugui dedicar temps a:

- l'anàlisi i el debat d'una obra de dramaturgia contemporània.
- la explicació de conceptes teòrics, filosofia i cultura general (economia, política, qüestions de gènere, sociologia, etc.), connectats amb l'obra que s'està analitzant.
- la visió i comentari d'enregistraments audiovisuals d'espectacles.
- la lectura i comentari dels exercicis.

Part teòrica

1. Explicació i debat sobre els conceptes bàsics de la teoria de la dramaturgia, filosofia i cultura general.
2. Explicació dels procediments necessaris per a la part pràctica de l'assignatura.
3. Visió i anàlisi de materials audiovisual emblemàtics d'obres de creació contemporània.

Part pràctica

1. Anàlisi i debat sobre obres de dramaturgia i posades en escena contemporànies (últims 50 anys).
2. Realització a classe d'exercicis de redaccions breus en forma d'article o assaig breu, a partir de l'anàlisi de dramaturgies contemporànies, que exemplifiquin els conceptes explicats pel professor (proposats en funció de la dinàmica de l'aprenentatge a partir de l'anàlisi conduïda a classe).
3. Exposició a classe i anàlisi dels resultats dels exercicis executats per l'alumne (dins i fora de classe).
4. Posada en comú dels resultats de cada aspecte estudiat i experimentat. Espai per l'autocorrecció i nova exposició de resultats.

Tutoria

1. Seguiment valoratiu i de reflexió sobre els exercicis realitzats. Propostes de millora o d'ampliació.

B. Treball autònom de l'alumne

1. Lectura de materials teòrics proposats (assajos, articles, dossiers, etc.).
2. Lectura d'obres de dramaturgia contemporània (últims 30 anys).
3. Realització i perfeccionament d'exercicis proposats pel professor.
4. Visionat i comentari de documentació audiovisual indicada pel professor.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe dins del calendari establert pel centre o per la titulació perquè l'alumnat ompli les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura o mòdul.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència i participació activa a classe	20%	0	0	CA03, KA07, KA08, KA09, SA07
Lliurament 'informes, exercicis i treballs	50%	0	0	CA03, CA09, KA07, KA08, KA09, SA07, SA09
Tutories d'anàlisi i activitats a l'aula	30%	0	0	CA03, CA09, KA07, KA08, KA09, SA07, SA08, SA09

Avaluació continuada

S'avaluarà l'assistència i la participació durant les classes; la capacitat d'analitzar textos i materials (articles, assajos, documents) inherents al debat; la capacitat d'analitzar espectacles de diferents tipus (en vídeo o als quals s'ha assistit); la capacitat de restituir les nocions apreses a través d'exercicis i redacció d'informes i de treballs.

No avaluable:

L'estudiant rebrà la qualificació de "No avaluable" sempre que no hagi lliurat més del 30% de les activitats d'avaluació.

Avaluació única

Activitat 1

Treball escrit: anàlisi d'un text teatral o dramaturgia dels últims 20 anys 50%

Activitats 2

Treball escrit: anàlisi d'un espectacle dels últims 20 anys 50%

Les dates de les activitats d'avaluació es donaran a conèixer a l'inici del curs.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Recuperació: són recuperables tots els comentaris i treballs sobre les activitats fetes a classe sempre que l'estudiant no tingui cap tasca amb un no presentat.

Per participar en el procés de recuperació el professor/a pot exigir l'estudiant haver obtingut una qualificació mitjana final de 3,5.

Bibliografia

Bibliografia

ABUÍN, Anxo (2006) *El escenario del caos. Entre la hipertextualidad y la performance en la era electrónica*. Castelló: Editorial Tirant lo Blanch.

ABUÍN, Anxo, PÉREZ-Rasilla, Eduardo, SORIA, Guadalupe (eds.) (2021) *Fuera del escenario. Teatralidades alternativas de la España actual*. Madrid: Visor Libros.

AGAMBEN, Giorgio. *Què vol dir ser contemporani?*. Traducció de Coral Romà i García. Títol original: *Cos'è il contemporaneo?* (2008). Barcelona: Arcàdia, 2008.

ARISTÓTELES

/ Poética (se aconseja: edición por Valentín García Yerba), Madrid, Gredos, 1974

BATLLE, Carles. *El drama intempestivo. Hacia una escritura dramática contemporánea*, Ciudad de México - Barcelona, Paso de Gato e Institut del Teatre de Barcelona, 2020

BENNET, Susan (2013) *Theatre and Museums*. London: Palgrave McMillan.

BERGER, Verena, SAUMELL, Mercè (eds.) (2009) *Escenarios compartidos: teatro y cine en España en los umbrales del siglo XXI*. Viena: Lit-Verlag.

BRAYSHAW, Teresa, FENEMORE, Anna, WITTS, Noel (eds.) (2020) *The Twenty-first Century Performance Reader*. London: Routledge.

CARLSON, Marvin (2009) *El teatro como máquina de la memoria. Los fantasmas de la escena*. Buenos Aires: Artes del Sur.

CARNEVALI, Davide (2017). *Forma dramática y representación del mundo*, Ciudad de México - Barcelona: Paso de Gato i Edicions de l'Institut del Teatre.

CORNAGO, Óscar (2015) *Ensayos de teoría escénica sobre teatralidad, público y memoria*. Madrid: Adaba.

DEBORD, Guy (1999) *La sociedad del espectáculo*. Valencia: Pretextos.

DELGADO, Maria (2017) *El "Otro" Teatro Español*. Madrid: Iberoamericana.

DIXON, Steve (2007) *Digital Performance. A history of new media in theatre, dance, performance and art installation*. Massachussets: Institut of Technology.

FÉRAL, Josette (2004) *Teatro, teoría y práctica: más allá de las fronteras*. Buenos Aires: Galerna.

FILOTSOS, Anne, VIEROW, Wendy (eds.) (2013) *International Women Stage Directors*. University of Illinois Press.

GOLDBERG, RoseLee (1998) *Performance, Live Art since the 60s*. New York: Thames & Hudson.

HALBERSTAM, Jack (2018) *El arte queer del fracaso*. Barcelona: Egales Ediciones. INNES, Christopher (1992) *El teatro sagrado: el teatro y la vanguardia*. México: Fondo de Cultura Económico.

LEHMANN, Hans-Thies. *El teatro postdramático*. Traducció de l'alemany de Diana González [et al.] Títol original: *Postdramatische Theater* (1999). Múrcia: CENDEAC, 2013.

LYOTARD, Jean-François

La condición postmoderna, Madrid, Cátedra, 1987

MAUCLAIR, Dominique (2003) *Historia del circo: viaje extraordinario alrededor del mundo*. Lleida: Editorial Milenio.

PEARSON, Mike (2010) *Site-Specific Performance*. New York: Palgrave McMillan.

RANCIÈRE, Jacques (2010) *El espectador emancipado*. Castellón: Ellago Ediciones.

SÁNCHEZ, José Antonio (dir.) (2006) *Artes de la escena y de la acción en España 1978-2005*. Cuenca: Publicaciones de la Universidad de Castilla-La Mancha.

SANZ, Gerardo (2004) *Instantáneas de lo efímero: recorrido visual y teórico por las artes de la calle*. Elorrio: Artez.

SARRAZAC, Jean-Pierre: «La reprise. Réponse au postdramatique» (p.7-20). A: *Études Théâtrales. La réinvention du drame sous l'influence de la scène* (núm. 38-39). 2007.

SARRAZAC, Jean-Pierre: *Lèxic del drama modern i contemporani*. Barcelona: Institut del Teatre, 2008.

SAUMELL, Mercè (2019) *La Fura dels Baus en cuarentena. 40 años de trayectoria grupal*. Barcelona: Planeta Ediciones.

SCEMANA, Patrick (2006) *L'opéra au XXe siècle*. Paris: Éditions Textuel.

SIMMEL, George (2014) *Filosofía de la Moda*. Madrid. Casimiro Libros.

SZONDI, Peter. *Teoría del drama modern (1880-1950)*. Traducció de Mercè Figueras. Barcelona: Institut del Teatre, 1988.

VIAL, Stéphane (2019) *Being and the screen. How the digital changes perception*. Massachusetts: The MIT Press.

ZARRILLI, Phillip (ed.) (2005) *Theatre Histories. An Introduction*. New York: Routledge.

Complementaris:

ABIRACHED, Robert: *La crisis del personaje dramático*. Traducció de Borja Ortiz de Gondra. Títol original: *La crise du personnage dans le théâtre moderne* (1978). Madrid: ADE, 1994.

AUGÉ, Marc: *Los no lugares. Espacios del anonimato*. Traducció de Margarita N. Mizraji. Barcelona: Gedisa, 2008.

BAUDILLARD, Jean: *La ilusión del fin*. Traducció de Thomas Kauf. Títol original: *L'illusion de la fin ou la grève des évènements* (1992). Barcelona: Anagrama, 1993.

BAUMAN, Zygmunt: *Tiempos líquidos. Vivir en una época de incertidumbre*. Traducció de Carmen Corral. Barcelona: Tusquets, 2007.

BENJAMIN, Walter

Tesis de filosofía de la historia, Madrid, Taurus, 1973

La obra de arte en la época de su reproductibilidad técnica en *Obras*, Madrid, Alaba, 2007

BRECHT, Bertolt

Escritos sobre teatro, Barcelona, Alba editorial, 2004

CARLOTTO, Roberta

Regia parola utopia. Il teatro infinito di Luca Ronconi, Roma, Quodlibet, 2021

DANAN, Joseph: *Entre Théâtre et performance: la question du texte*. Arles: Actes Sud-Papiers, 2013.

Errancia y transformación. (p. 311-352). Murcia: CENDEAC, 2010.

DE MARINIS, Marco

Semiotica del teatro, Milano, Bompiani, 1982

DERRIDA, Jacques

El teatro de la crudeldad y la clausura de la representación, en *Dos ensayos*, Barcelona, Anagrama, 1972

DUBATTI, Jorge

Principios de filosofía del teatro, México D.F., Paso de gato, 2012

--- *El teatro de los muertos*, Lima, Ensad, 2016

EIERMAN, André

Postspektakuläres Theater: Die Alterität der Aufführung und die Entgrenzung, Bielefeld, Transcript Verlag, 2009

FISCHER-LICHTE, Erika: *Estética de lo performativo*. Traducció de Diana González Martín; David Martínez. Títol original: *Ästhetik des Performativen* (2004). Madrid: Abada Editores, 2011.

KARTÚN, Mauricio; *Una conceptiva ordinaria para el dramaturgo creador*; Ed. Paso de Gato, Mexico, 2007.

KELLER, Joe y RIDOUT, Nicholas

Contemporary theatres in Europe. A critical companion, Abingdon, Routledge, 2006

KERMODE, Frank

El sentido de un final, Barcelona, Gedisa, 2000

KUBÁK, Ivo Kristián

Immersive Theatre and Media, Praha, Praská scéna, 2015

KUNST, Bojana

La veu del cos-que-dansa, en "Pausa. Quadern de teatre contemporani", 41, 2019

MALZACHER, Florian (edición de)

Not Just a Mirror: Looking for the Political Theatre of Today, Berlin, Alexander Verlag, 2015

MIJARES, Enrique

El espectador conoce el futuro, México D.F., Libros de Godot, 2015

PAVIS, Patrice

El análisis de los espectáculos, Barcelona, Paidós, 2001

--- *Diccionario de la performance y del teatro contemporáneo*, México D.F., Paso de gato, 2016

PÉREZ ROYO, Victoria y SÁNCHEZ, José Antonio (edición de)

Monográfico sobre Práctica e Investigación, Studies, 13, Cairon, Revista de Estudios de Danza/Journal of Dance, 2010

RYNGAERT, Jean-Pierre; SERMON, Julie: *Le Personnage théâtral contemporain: décomposition, recomposition*. París: Éditions Théâtrales, 2006.

SÁNCHEZ, José Antonio: *Prácticas de lo real en la escena contemporánea*, México: Toma, Ediciones y Producciones Escénicas y Cinematográficas / Paso de Gato, 2012.

SARRAZAC, Jean- Pierre: *Théâtres intimes*. Arles: Actes Sud, 1989.

UBERSFELD, Anne

La escuela del espectador, Madrid, Asociación de directores de escena de España, 1997IEK, Slavoj: *Bienvenidos al desierto de lo real*. Traducció de Cristina Vega Solís. Títol original: *Welcome to the Desert of the Real* (2002). Madrid: Akal, 2005.

WARNER, Michael,

Público, públicos, contrapúblicos, México D.F., Fondo de Cultura Económica, 2013

Programari

Teams

Llista d'idiomes

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TEm) Teoria (màster)	1	Català/Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt